

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român“, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă la „Telegraful Român“

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe trimestrul Octobrie-Decembrie al anului 1888, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Banii de prenumeratiune se trimit mai cu înlesnire pe lângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșese cu ultima Septembrie 1888, să-și înnoiască abonamentul, pentru-că altfel expeditura va fi silită a sista expedarea foaiei*).

Editura „Telegraful Român“ în Sibiu.

* O înlesnire foarte mare în expedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Cuvântarea

de deschidere a congresului național-bisericesc, rostită de Escelenția Sa Înalt Preasântitul Domn arhiepiscop și metropolit Miron Romanul.

Preasântiți Domni Episcopi, Preastimați Domni Deputați congresuali, Iubiți frați, Iubiți fi sufletești!

Intrunirea congresului nostru național-bisericesc, convocat pe ziua de azi, ne dă ocaziune nouă de a examina și constată dezvoltarea practică, rezultatele, vitalitatea și eventualele scăderi ale sistemului create acum 20 de ani, în primul congres al nostru național-bisericesc, pentru conducerea și administrarea afacerilor noastre bisericesci, scolare și fundamentale, va să dăcă pentru guvernarea statului nostru bisericesc.

Sum convins, că Domniile Voastre preastimați reprezentanți ai clerului și poporului din întreaga provincie noastră metropolitană, cari aveți nu numai experiențe bogate din viața publică și deosebi pe terenul bisericesc, ci aveți totdeodată și inimă pentru conservarea, întărirea și prosperarea bisericii noastre ortodoxe române, — cu tactul și prudența, ce a dovedit o congresul nostru la toate întrunirile sale din trecut, veți stă și astădată la înălțimea misiunii Domniilor Voastre, și în combinarea mesurilor ulterioare pentru perfecționarea organismului nostru bisericesc, liberi de ori-ce utopiă și esage-

rare, liberi de ori-ce preoțapățiune pentru lucruri, care cad afară de terenul bisericesc, vă veți face seamă cu realitatea, în cea ce privește starea lucrurilor pe terenul nostru bisericesc, greutățile generale ale situațiunii, scăderile și neajunsurile puterilor noastre proprii, la care singure avem a recurge; ear în considerarea acestora și a justelor noastre aspirațiuni nu veți perde din vedere în special acel curent fatal, care se pornise în timpii din urmă cu multă vehemență, și încâtva se mai susține și acum, spre a călca autoritatea ierarhică în biserica noastră și spre a ne slăbi legăturile spirituale și disciplina, cărora avem să mulțămim, că biserica noastră ortodoxă, acum unicul paladiu și al naționalității noastre, și-a putut salvă existența sa chiar și între împregiurări cu mult mai grele, decât cum sunt celea de azi.

Deasemenea sum convins, că deacă noi sub scutul preagrațiosului nostru monarch, al Maiestății Sale împărat și rege Francisc Iosif I, pe care Dumnezeu să-l țină la mulți ani fericiți, și sub scutul legilor patriei, vom lucră aici în bună armonie și vom continua să lucrăm tot așa și în afară spre a feri biserica noastră de porniri stricacioase, spre a ne întări în organismul nostru și spre a dă tot mai mare avânt dezvoltării salutare a instituțiunilor și preste tot a vieții noastre bisericesci: noi prin aceasta împlinindu-ne sublima misiune, ce o avem ca biserica, totdeodată vom face celea mai bune servite culturale generale și moralității publice, dela care depinde prosperitatea statului și a fie-cărei societăți omenesci.

Acestea sunt cuvintele mele, cu care în acest moment solen și la aceasta ocaziune notabilă în viața noastră bisericească, vă salut din inimă Preasântiți Domni Episcopi, Preaiubiți frați și fi sufletești, și cu care după premearsa chemare a Spiritului Sânt, care să ne lumineze și să ne conducă în lucrările noastre, congresul național-bisericesc ordinaru al provinciei noastre metropolitane pentru periodul, în care ne aflăm, îl declar de deschis

Sibiu, 3 Octobrie.

După o petrecere de câte va zile în capitala monarchiei noastre, împăratul Wilhelm al Germaniei a plecat la Roma, unde l'a asteptat pompă și tot ce poate oferi italianul unui potentat mare. Legăturile, încheiate între poporul german și italian la 1866, trebuiau sigilate prin aceasta întrevedere a monarchilor, cari s'au succedat pe tronul Italiei și Germaniei în urma nemuritorilor Victor Emanuel și Wilhelm I.

Ce a fost Italia de azi înainte de 4 și 24 Iunie 1859, înainte de lupta dela Magenta și Solferino, nu trebuie să o spunem pe larg. Trebuia ca Napoleon III cu armatele franceso-italiane să dea o lovitură Austriei, pentru de a putea răsări din micul Piemont simburile unității italiene, din care apoi căderea dela Sadowa a făcut Italia și Germania de azi. Dar Napoleon III azi nu mai e. Franca e în curcătă în afacerile ei interne și scoasă din pozițiunea ei de stat mare de odinioară, și nu a trebuit decât un deceniu ca italienii să uite și legăturile de sânge, ce i leagă de francesi, și legăturile de recunoștință, cu cari sunt datori acestui stat, ai cărui fii și-au vârsat la 1859 sângele pentru unitatea Italiei pentru desrobirea poporului italian de sub jugul papismului, care apăsa greu, foarte greu, asupra acelu popor insetat de civilizațiune și doritoriu de a și ocupa locul ce-l ocupa odată în istoria lumii strămoșii lui.

Cavour, admis la pertractările de pace dela Villafranca, ca să prepare terenul pentru proclamarea unității Italiei, urmată la 1861, e succedat de contele Robylandt și în urmă de Crispi, cari nu au să țină cont de un trecut nu tocmai îndepărtat, ci de lucrurile petrecute mai târziu în istoria Italiei, căci numai astfel ne putem explica notele ministrului italian, cătră protectoara sa de odinioară, care azi strimtorată înafară de Germania, înlăuntru de monarchisti, orleanisti și de specia nouă a boulangistilor, nu poate decât să se mulțamească cu umiliri din partea acelora, pe cari i-a ajutat și ridicat la ceea-ce sunt azi. În politică o puțină morală, lucru vechiu, constatat de oamenii diplomației încă de mult, dar că numai atât de recunosători să fie italienii francesilor, aliaților lor naturali, aceasta nici că poate să între în cadrul principiilor etice. Nu voim de astădată ca în marginile unui articol să schițăm legăturile, ce ar trebui să lege pe aceste două popoare, nici nu voim să tragem toate consecințele din procedarea Italiei, dar se poate ca ținuta italienilor să fie odată amar răsbunată. Acı ne oprim. Regele Umberto primesce azi pe aliatul seu, îl decorează, bea în sănătatea lui și a armatei germane, cu care aliată la 1866 au zdrobit pe vechia Austria și au redobândit Lombardia-Veneția. Nu se mai gândesc azi cei ce conduc destinele Italiei la sentimentele, ce vor produce în Austria aceste manifestațiuni, nu se mai cugetă nici la cei din Elsația și Lotaringia, cari gem sub jugul străin, toate se lucră pentru actualitate, trecutul e dat uitării în momente de imbuire și fericire.

Nu tot așa fericit se simte papa dela Roma în prinsoarea dela Vatican, și visita ce i-a făcut-o im-

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoria.

(Urmare.)

Præsentium proinde Patentium nostrarum virtute Sciatis omnes et singuli subditi Nostri Valachi in Transylvania in Locis specificatis Graeci Ritus in præsens non Uniti, quod licet displicenter feramus benignissam nostram de vobis indulta tolerantia editam resolutionem optato frustratam esse effecta, attamen in casum verae resipiscentiae non solum ea, quae ad Patentium istarum nostrarum publicationem usque perperam patrata sunt vobis condonemus, sed et Religionis vestrae, nisi sponte ad Unionem redire volueritis tolerantiam indulgeamus imo et vestrae Religionis Episcopum a nobis jam denominatum in spiritualement vestram Directionem in Transylvania expediturae sumus, at non aliter, quam sub sequentibus conditionibus:

I-mo. Ut Ecclesias omnes ab unitis possessas et duobus vel tribus novissimis ab hinc annis illis violenter creptas indilatim restituatis et ab omni in posterum violenta Ecclesiarum occupatione penitus abstinatis.

II-do. Ut fundus Ecclesiasticos vestris sumptibus haud comparatos, sed seu a nobis, aut Ante-

cesoribus nostris legitimis Transylvaniae Principibus, seu a quavis privata persona Unitorum Poporum usibus destinatos, vel hisce, si tales adsint, vel illis ex quorum liberalitate promanarunt, reddatis.

III-tio. Ut religionis vestrae exercitiis, cum quiete peragatis; unitis seu sacerdotibus, seu Laici sint, ne insultatis aut hos quavis injuria afficiatis, tantominus seu clam seu palam Unidos ad defectionem sollicitatis, nec missionariis Unionem pacata praedicantibus impedimentum ullum afferatis; verbo Religionis Unitorum molestiam at Damnum inferre omni modo caveatis.

IV. Ut conventicula aliunde severissime prohibita ne frequentatis.

V. Ut Emissarios extraneos, qui et hactenus mera falsa circumferebant, deinceps non recipiatis, neque fidem eis adhibeatis, sed illico denunciatis vestro Magistratui; Et huic.

VI-to. Omnem respectum et paritionem exhibeatis et tanquam fideles, morigeri, pacis amantes Subditi nostri inter vosmet, et cum aliis vivatis et conversemini; ac demum.

VII-mo. Ut de Popis vestris praesertim extraneis, quod nihil adversus jura et Dominatum nostrum supremum, neque contra patriae quietem et bonum publicum molituri sint, fide jubeatis.

Vobis id circo clementer ac serio mandamus ut si tolerantiae indultu et vestrae religionis Episcopo

gaudere velitis enumeratas superius conditiones incunctanter adimpleatis, secus enim facturi, et indulta tolerantia et vestrae Episcopo privamini. Positive enim statuimus, ut benigno huic Mandato nostro praescriptisque superius conditionibus obsequenter parituro ex Vobis majori numero indulta suffragetur tolerantia et hic tantum nominato a Nobis gaudere possit Episcopo; pars autem Vestri minor praeter spem in renitentia perseveratura utroque excludatur beneficio, hoc est, nec tolerantiae indultu, nec Episcopi non Uniti jurisdictione frui valeat. Imo condonamus, indulgemus, mandamus et statuimus, non aliter tamen, quam sub conditionibus praescriptis praesentium Patentium Subscriptionem nostram et sigilo munitarum vigore et testimonio mediante. Datum in Civitate nostra Vienna Austriae Die 21-ma Martii Anni 1760.

Maria Theresia.

Gabriel Comes de Bethlen.

Expedit: Ladislous Krácsovits Cancellista.

Michael Benök.

Nr. 125 Anni 1760.

3849—CE.

(Collect. I. c. de P.)

Decop. Bartolomeiu.

pătratul Germaniei pentru papa, este numai un act de curtuasie. Au trecut acele timpuri, când papa cita pe împărați și îi umilia, a trecut și acele timpuri, când papa era privit de o putere mare în conștientul Europei, toate au trecut și din puterea de odinioară i-a rămas poziția umilă a unui călugăr, ce singur se privește de prinșonier, singur nu și poate permite a reîntoarce barem o vizită împăratului Germaniei din motiv, că între papa și poporul italian mare prăpastie este, și poporul adevărat e suveran, cum e suveran și regele lui — descendentul casei Savoya. „Kultur-kampf“ provocat de Bismarck în Germania s'a potolit și clericali au trebuit să se mulțamească cu unele concesiuni politice, pentru-ca în schimb să ajute la carul purtat de cancelariul Bismarck, menit a călca drepturile poporului german în favorul militarismului, care apasă adevărat pe Germania tot ca și pe alte state din Europa și care mai curând ori mai târziu tot va trebui să facă loc unei ere mai blânde și mai priincioase ca cea de azi.

Puterea papală înfrântă deci în Germania, umilită în Italia liberă și independentă se mai validează în state ca Spania și Portugalia, și unde ea se arată mai puternică de acolo dispare progresul și cu el desvoltarea liberă a popoarelor.

Sub aceste împrejurări este ușor împăratului Wilhelm a petrece în Roma, sub aceste împrejurări putem înțelege entuziasmul, cu care e primit, un suveran protestant de lumea catolică din Italia și sub aceste împrejurări e ușor regelui Umberto de a nu-și face scrupuli din visita dela Vatican, căci soarta Italiei este adevărat în mâna poporului italian și nu în a prinșonierului din Vatican. După întâlniri de suverani mai înainte succeda războaie, — lumea adevărat crede, că întâlnirile capetelor încoronate nu poate aduce decât pacea, și ca apostol al păcii s'a ivit Wilhelm la curtea din Peterhoff, ca apostol al păcii în Viena și ca apostol al păcii în Roma. Cum se unesc aceasta cu programul panslavistilor și cu cel al revanchei franceze, va dovedi numai viitorul, în ale cărui secrete e greu a pătrunde.

Revista politică.

Presa monarhiei noastre și în special cea din Cislaugia a devenit în timpul din urmă foarte agitată. În capitala monarhiei s'a petrecut un act de mare importanță politică, și care tradează tare ținta, ce o urmărește ministrul president Taffe. Cabinetul contelui Taffe, care în vara trecută implinise de ce ani ai existenței, s'a reformat în mod radical, și pe când o parte a presei ridică laude premierului austriac, carele voiesce să impace toate naționalitățile, presa opozițională germană condamnă în termeni cei mai vehemenți întreaga procedură a ministrului Taaffe, care voiesce întărirea și consolidarea naționalităților pe contul națiunii germane. Eată reforma: Ministrul Zimialkowsky la cererea proprie a fost absolvat din postul său și în locul lui s'a denumit locuitorul Galiției, contele cav. de Zalesky; tot astfel a demisionat ministrul de justiție Prozak, ear în locul lui s'a numit contele Fr. Schönborn. „N. Fr. Presse“ în un prim articol, după ce arată programul greșit, ce-l urmărește Taaffe, se exprimă astfel: Schimbarea, ce s'a făcut în ministeriu nu e atât de importantă pentru retragerea lui Zimialkowsky cât mai vârtos pentru intrarea în ministeriu a lui Schönborn. Acest nume nu însemnează o persoană, ci un program. Acest bărbat a declarat în 1886 către alegători, că trebuie să lucreze, ca să se păstreze dreptul de stat istoric al coroanei Boemia. Acest contele a declarat, că statul trebuie să se alieze cu biserica, să recunoască drepturile bisericii și influința ei asupra școlii, căci aceasta influință este indispensabilă. El a dis, că împodobind coroana Boemiei capul monarhului și recunoscându-se drepturile statului ceh, se va naște o nouă legătură între regat și celelalte țări ale monarhiei. El a luptat continuu contra dualismului și într-o vreme s'a însoțit cu Kossuth pentru combaterea sistemelor de guvernare. Numita foaie recercă pe opoziția germană a face totul pentru a împedea desvoltarea proiectată a lucrurilor.

Abia s'au finit festivitățile sărbătorești din monarhia noastră în onoarea împăratului german și festivități și mai grandioase l'au întâmpinat în Italia. Entuziasmul italienilor pentru germani a provocat cea mai bună impresiune în cercurile din Berlin și foile germane nu înceată a ridica laude viteazului popor italian, care voiesce cu ori ce preț să țină la legăturile de amicitie dintre Italia și Germania, și cu aceasta să susție și pacea europeană. Regele Umberto, toastând în onoarea înaltului oaspe, a accentuat, că prezența împăratului este o garanță nouă pentru alianță și pacea europeană; la care împăratul Wilhelm, făcând analogie între istoria Italiei și a Germaniei, constată necesitatea solidarității, carea e scutul păcii. Și în Roma ca și în

capitala monarhiei noastre, s'au conferit decorațiuni. Astfel regele italian a conferit împăratului cea mai înaltă distincțiune militară din Italia: Marea cruce a ordinului militar de „Savoya“; ear ministrul Crispi a fost decorat de însuși împăratul cu ordinul „Vulturul negru.“

Și pe când toate acestea se petrec în centrul Europei, Rusia, care pândesce mereu, își construiesc linii strategice și prinlocurile, pe unde nu sunt de neapărată trebuință și mai ales în timpul din urmă se obsearvă o mare activitate militară și pregătiri enorme; ear presa ei nu înceată a comenta călătoriile împăratului la Viena și la Roma, în felul după-cum e dedată a o face.

Congresul național bisericesc.

Raport special.

Ședința I-ă, ținută la 1/13 Octobrie a. c.

După terminarea s. liturghii și invocarea Duhului sânt, pe la 12 oare a. m. întrunindu se deputații congresuali în biserica din cetate, într'un număr considerabil, — ca poate nici odată până acum, — la propunerea d-lui deputat V. Babeș, se esmite o comisiune de mai mulți membri, care să invite pe Escel. Sa Domnul metropolit și pe S. S. arhieriei la ședință. Întrând Escel. Sa în biserică, asociat de ambii Domni episcopi sufragani, a fost întâmpinat cu vii exclamări de „Să trăiască,“ și ocupând Escel. Sa locul presidial, deschide ședința prin bine precugetata cuvântare, ce o publicăm în fruntea foaiei, ce a fost ascultată cu încordată atențiune, ear la locul, unde s'a amintit numele Maiestății Sale, ca semn al omagiului și loialității către Înaltul Tron, congresul a dat espresiune loialității sale prin sculare, și entusiaste strigări de „Să trăiască“, ce în semn de aprobare preste tot a celor accentuate au fost repetite și la încheierea cuvântării.

Deschidându se ședința, presidiul pentru agendele biroului designează de notari interimali pe deputații: Trifon Miclea, Nicolau Ivan și Ignatiu Papp din cler; ear dintre mireni pe deputații: Leotin Simonescu, Aurel Suciu, George Feier, Stefan Velovan, Mateiu Voileanu și Dr. Remus Roșca.

Prezentând președintele actele electorale intrate dela eparchii și lista deputaților aleși, provoacă pe deputații prezenți, ca la apelul nominal să-și prezinte credinționalele la birou. La apelul nominal își prezintă credinționalele în persoană 48 deputați. Au fost de față fără credinționale 5 deputați. Prin presidiu resp. alți deputați și au prezentat credinționalele 21.

În înțelesul regulamentului afacerilor interne se împart actele electorale la trei secțiuni, având deputații din eparchia Aradului a verifica pe deputații din archidieceasă, ear deputații din archidieceasă pe deputații din eparchia Caransebeșului, și în fine cei din eparchia Caransebeșului pe deputații din eparchia Aradului.

Cu acestea ședința se încheie, anunțându-se ședința procsimă pe Duminecă la 12 oare a. m. și punându-se la ordinea zilei rapoartele secțiunilor.

Ședința a II-a, ținută la 2/14 Octobrie, a. c.

Ședința se deschide la 12 oare a. m.

Se cetesce protocolul ședinții premergătoare și — Se autentică.

Presidiul notifică, că cu posta de astăzi au sosit mai multe credinționale, ce se vor preda comisiunii verificatoare.

La ordinea zilei se pun rapoartele secțiunilor verificatoare.

Deputatul Dr. I. Mihu, ca raportorul secțiunii deputaților din archidieceasă, referază asupra alegerilor din eparchia Caransebeșului și în numele secțiunii propune spre verificare alegerile următorilor deputați:

a) din cler:

Alec. Ioanovici, Trifon Miclea, Paul Miulescu, Filaret Musta, Dr. George Popovici, Ioan Popovici și Michail Popovici.

b) mireni:

Dr. Emil Babeș, Ioan Bartolomeiu, Coriolan Brădicean, Atanasiu Cimponeriu, Ilie Curescu, Antoniu Mocsonyi, Dr. Ales. Mocsonyi, Simeon Moldovan, Iuliu Novac, Ioan Popovici, Constantin Radulescu, Leotin Simonescu, Martin Țapu, Petru Tisu și Stefan Velovan; ear celelalte acte electorale se vor preda comisiunii verificatoare.

Deputatul I. Bartolomeiu, ca referentul secțiunii deputaților din eparchia Caransebeșului, propune spre verificare alegerile următorilor deputați din eparchia Aradului:

a) din cler:

Vasilu Beleşiu, Petru Chirilescu, George Crăciunescu, Meletiu Dreglici, Constantin Gurban, Au-

gustin Hamsea, Vasilu Mangra, Ignatiu Papp și Petru Suciu.

b) mireni:

Vincentiu Babeș, Ioan Beleşiu, Ioan P. Desean, George Dringău, Paul Fașie, George Feier, Dr. Iosif Gall, Eugen Mocsonyi, David Nicoră, Ioan Papp, Dr. George Popa, Dionisiu Poyenar, Paul Rotariu, Emeric M. Stănescu, Aurel Suciu și Nicolau Zigre; ear celelalte acte electorale dificultate se vor preda comisiunii verificatoare.

Deputatul P. Rotariu, ca referentul secțiunii deputaților din eparchia Aradului, raportând asupra alegerilor din archidieceasă, propune spre verificare alegerile următorilor deputați:

a) din cler:

Zaharia Boiu, Simeon Monda, Ioan Papiu, Avram Păcurariu, Ioan Petric, Nicolau Popea și Dr. Ilarion Pușcariu.

b) mireni:

Dr. Daniil P. Barcian, Ambrosiu Bărsan, Iosif Stefan, Ellă Macellariu, Rubin Patița, Ioan cav. de Pușcariu, Petru Truța, și Mateiu Voileanu; ear celelalte acte se vor transpune comisiunii verificatoare.

Constatându-se, că preste tot sunt verificați 62 deputați, congresul se dechiară capace a aduce concluse valide.

Pentru consultare asupra constituirei în mod definitiv a biroului și comisiunii verificatoare se suspende ședința pe 5 minute, — ear după deschiderea ședinții, se proclamă de notari: N. Ivan, Dr. I. Mihu și Dr. R. Rosca din archidieceasă; I. Papp, P. Fașie și G. Feier din eparchia Aradului; T. Miclea, I. Roșu și P. Drăgălină din eparchia Caransebeșului. De notariu general se designează Dr. R. Rosca.

În comisiunea verificatoare tot prin aclamațiune se aleg: G. Crăciunescu, Ioan cav. de Pușcariu și I. Bartolomeiu.

Anunțându-se ședința procsimă pe Luni la 10 oare a. m., cu acestea ședința se încheie la 1 1/2 oară d. m.

Psichologia învățământului.

Apercepțiunea.

(Urmare.)

Cu conceperea informațiilor despre singuraticile obiecte reali, se încheie procesul psihologic numit al percepțiunii esterne. Conținutul conștiinței, câștigat pe această cale, este identic cu aceea ce se numesce experiență și care formează baza vieții noastre intelectuale. Aici își are valoarea maxima psihologiei empirice: nihil est in intellectu quod non fuerit prius in sensu; își afla esplicarea cuvintele lui Herbart: „Meine Basis ist so weit wie meine gesammte Erfahrung.“

Din prelucrarea acestui conținut se naște viața noastră intelectuală teoretică și practică. Începutul acestei prelucrări se oferă de sine și este necesitate psihologică. Căci datele esperinții după conținutul nou pot să fie egale, eterogene, ori opuse.

Și așa, deși ele s'au născut din cause diferite, în timpuri diferite și sub împrejurări și pe căi diferite, totuși din cauza unității conștiinței noastre și a simplității sufletului, ele nu pot rămâne izolate, ci intră în raport, în combinațiuni unele cu altele.

Psichologia deosebesce două feluri de combinațiuni, după-cum adecă este baza, pe carea sunt făcute: combinațiuni asociative sau mecanice, basând pe simultaneitate și pe succesione; și combinațiuni aperceptive, rezultând din omogenitatea conținutului, urmată ori pe ce cale.

Pe lângă acest raport, toate conceputele noastre mai au un felu de raport cu egoitatea, ca punctul de convergință pentru toate fenomenele, toate mișcările, toate gândirile și toate lucrările noastre. Această convergință se întâmplă în puterea procesului psihologic numit *percepțiune internă*, care tocmai pentru aceea se îndeplinește în sfera subiectivă a conceputelor și consistând în continuitatea acțiunii din partea unei și aceleiași persoane respect. egoități, își află espresiunea în judiciul: Eu am A. (Am conceput, informațiune despre cutare obiect.)

Nu așa procesul apercepțiunii. Căci acesta se desvoaltă și îndeplinește în sfera obiectivă a conceputelor, constatând identitatea ori neidentitatea acelor și îndeplinind combinațiunea aperceptivă sau logică a lor. Acest proces își află espresiunea în judiciul: A est X.

Vom defini deci apercepțiunea: *Determinațiunea și asimilarea provenită unui conceput din partea altuia sau a unei grupe superioare aceluia, care grupă deja este consolidată în conștiință.* Precum vedem, o mișcare are aici loc, dar tot deodată și o modificare. Mișcarea provine de acolo, de unde provine și modificarea.

Un conceput voiesce a intra în conștiință, va se dică, a eși din conștiința potențială și eluptându-și gradul de claritate, a intra în conștiința actuală.

În această nisuiță a sa dă de pedeci: și piedicele i se pun din partea acelor concepute, cari în conștiință au oare care consistență. Așa aci este o acțiune, carea provoacă o reacțiune.

Cu cele deja consolidate conceputul nou, din punct de vedere al conținutului, ori este egal, omogen, ori opus. De cum-va este egal, ori omogen, se asimilează necondiționat; de cum-va este opus, atunci în proporțiunea energiei specifice și după paralelogramul puterilor, se paralizează părți proporționate, ear resturile se fuzionează. Un exemplu: Un scolariu cunoaște și scie să cânte o melodie a unei cântări, dar greșit, atât din punct de vedere al ritmului cât și al prosodiei. Mai multă osteneală îl va costa pe învățătoriu îndreptarea acesteia decât învățarea din nou; deoarece-ce grupa de concepute deja consolidate nu numai că trebuie modificată, ci are să fie asimilată celor nouă. Chiar din aceasta cauză și în viață, înțelegerea este mai anevoie cu oamenii cerbi-coși, ruginiți în oare-care gândiri tradiționali, sau cu oamenii închipuiți și susceptibili. Evreii scoși din Egipt, deprinși la robote, cârtesc asupra lui D-șeu și ție lui Moisi: căci nu ne ai lăsat în necasul nostru și la oalele noastre cu hrană. Oamenii crescuți sub aerul iobăgiei și astăzi mai laudă acele timpuri față de libertățile actuale.

În procesul apercipiunii ușor se pot deosebi două elemente: o grupă de concepute consolidate, care efectuează asimilarea, care o vom numi o *activă sau apercipientă*; și un conceput nou sau o grupă nouă, care deși nouă din punctul de vedere al afecțiunii sensibile, dar este mai debilă tocmai din cauza noutății. Această debilitate trage după sine o modificare. Și aceea grupă este totdeauna *pasivă* asupra căreia se întâmplă modificarea. Nu este urmare necesară ca totdeauna cele nouă să fie modificate. Aceasta atârână de la tăria lor.

Sunt casuri în istoria ideilor, în istoria principiilor, a teoriilor etc., când cele vechi și cari se păreau deja consolidate, au fost modificate prin cele nouă, și numai din cauza tăriei și a perseverenței acestora.

Mult timp a jucat rolul de grupă activă opinia, că soarele se învârte în jurul pământului. A venit un om, a emis părerea fundată, că raportul este invers. El a cădut jertfa convingerii sale, care prin tăria sa a modificat pe cea veche și prin aceasta toate cărțile asupra astronomiei. Astăzi după-ce prin cercetările archeologice și culturali s'au făcut descoperirea, că în Orient la cetățile încunjurate cu zid, se află nescari porțițe atât de strâmte în cât cămila putea trece numai în genunchi, numite *urechea acului*, numai apare ca un ce imposibil și iperbolice cuvântul exprimat de Isus:

„Mai ușor va trece cămila prin urechia, acului de cum va intra bogatul în împărăția lui D-șeu.“

Din toate acestea rezultă cu evidență, cumcă procesul apercipiunii este un felu de *asimilare*. Este acel fenomen și acel proces eminent psihologic, care denotă ori-ce activitate a sufletului, de pe partea dezvoltării sale interne. Îmi voi permite a cita aici cuvintele unui filosof și limbist modern, Steintal în Berlin. El ție în opul seu: *Einleitung in die Psychologie und Sprachwissenschaft* § 152: *Apperception bezeichnet ganz allgemein die theoretische vorstellende erkennende Thätigkeit der Seele von Seite des inneren Geschehens. Sie ist der Inbegriff der seelischen Processen auf denen die jedesmalige Erkenntniss beruht... Erkenntniss des Ausseren und seiner selbst, beruht auf Apperception.*

(Va urma.)

Convocare.

Toți d-nii învățători ca membri ordinari ai reuniunii învățătoresci rom. gr. or. a districtului Turda-Cluș, precum și O. D. preoți ca directori și catiheti, și alți binevoitori ai înaintării învățământului și a culturii poporului român, — prin aceasta se convoacă la adunarea generală, ce se va ține în *14 Octombrie st. v. a. c. la Someșfalău* cu următoarea:

Programă.

1. După serviciul divin deschiderea adunării.
3. Alegere de președinte al reuniunii.
3. Constatarea membrilor prezenți și înscrierea de membri noi.
4. Raportul comitetului central.
5. Alegerea unei comisii de scrutinătoare.
6. Desbatere asupra temei impuse de M. Consistoriu: „Observatu-s'au dela introducerea Normativ-scolariu vre-o dispozițiune a lui, la a căreia executare întâmpinăm greutăți, cari nu se pot delătura, și anume cari sunt acelea dispozițiuni? In cazul acesta ce modificări ar trebui să se facă la o eventuală revisiune a acestui normativ?“
7. Discușiune asupra disertării membrului G. Prigoană inv.: „Folosul și însemnătatea înființării în școală cu elevii a unei societăți de ajutorare pentru scolarii săraci și pentru a provede cu înlesnire școala cu rechisitele necesare. — Și cum s'ar putea înființa și manipula aceea?“
8. Discușiune asupra disertării membrului A. Igna inv.: „Cari sunt cauzele de absențele sunt prea numeroase în școală, și prin ce s'ar putea delătura scest inconvenient împedcătoriu în instrucțiunea poporală?“
9. Rapoartele comisiiunilor.
10. Statorirea bugetului pe a. 1889.
11. Propuneri.
12. Statorirea locului pentru adunarea viitoare.

13. Alegerea unei comisii pentru verificarea protocolului.

14. Incheiere.

Cojocna, în 27 Septembrie, 1888.

La însărcinarea conferinții, ținută la Apabida în 25 Sept. a. c.

George Prigoană,
notariu.

Varietăți.

* (Deschiderea solemnă a congresului nostru național-bisericesc). O parte dintre deputații congresuali încă Vineri cu trenul de după ameași au sosit, ear cei mai mulți Sâmbătă dimineața.

Servițiul d-șeesc împreună cu chemarea sântului Duch de astădată s'a ținut prin Preasântia Sa dl episcop al Aradului Ioan Mețian, asistat de Preacuv. Sa dl archimandrit Dr. Ilarion Pușcariu, Preacuv. Sa dl protosincol Nicanor Frateșiu, P. O. D. D. protopresbiteri: Ioan Petric și Michail Popovici și O. D. proto-diaconii Ignatiu Papp și Sergiu Medean. In decursul s. liturgii s'a chirotonit de presbiter proto-diaconul Sergiu Medean și de diacon candidatul de preot Nicolau Oancea.

Cântările liturgice le-a executat corul seminarial sub conducerea d-lui prof. sem. G. Dima, cu un succes foarte bun, ce — am putea ție — a încântat mai ales pe deputații din diecesele sufragane, cari n'au mai avut ocașiune a audî corul clericilor nostri.

La servițiul d-șeesc au luat parte toți deputații prezenți, ce a dat întreg actului un colorit foarte sărbătorec. După terminarea servițiului d-șeesc și invocarea Duchului sânt a urmat deschiderea congresului prin Escel. Sa I. P. S. Domn arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, despre ce raportăm la alt loc.

* (Călătoriile pe mare ale Maj. Sale împărătesei-regine Elisabeta.) Din Santa Maura, un port al insulei ionice cu același nume, se anunță, că Maj. Sa a sosit acolo cu iachtul „Miramar“ și apoi cu vaporul „Lucifer“ a continuat călătoria spre golful Arta din marea ionică, ear de acolo cu același vapor cercetează porturile grecesci „Missolonghi“. Un plan anumit pentru călătorii nu există. Se afirmă însă, că Maj. Sa va petrece în Corfu, de unde va întreprinde călătorii pe mare în toate părțile. Conform împărțirilor din Anglia, Maj. Sa. va merge iarna viitoare în Anglia și pe Crăciun va petrece la Bournemouth, locul, care în anul trecut i a făcut atât de bine-sănătății.

* (Sinod episcopesc.) În sinodul episcopesc, al metropoliei din Carloviț, ce se va întruni în luna viitoare la Carloviț, se va alege și un episcop pentru diecesa Pancrazului.

* (Vânătoarele dela Gurghiu.) În 11 l. c. n. s'au finit vânătoarele dela Gurghiu, fără să fi avut rezultatul dorit. Nici măcar un urs nu s'a pușcat, căci după-cum se spune, urșii s'au urcat la munte și unul, doi, cari s'au vădut de gonaci și-au căutat de cale, fără a fi observați de vânători. Cele-lalte jivini mici și mari încă au scăpat cu viață. În decursul zilelor de vânătoare s'au arangiat petreceri cu jocuri, la cari au luat parte: români sași și unguri. Jocurile românesci s'au făcut cu mare veselie. Asupra principelui de Walles a produs impresiuni deosebit de plăcute aceste petreceri și locurile romantice. Alteța Sa principele moscenitoriu de coroană, Rudolf, dimpreună cu înalții oaspeți au părăsit încă în 11 l. c. Gurghiu între urările insuflețitoare ale poporului.

* (Bustul d-lui Cogălnicean.) Foile din România aduc știrea, că universitatea din Iași a hotărât a face bustul eruditului bărbat și marelui diplomat M. Cogălnicean, până-ce dânsul va fi încă în viață.

* (Foc.) Din Berghia de Câmpie, ni se scrie: Marți seara în 27 Septembrie v. o mână răutăcioasă a dat foc edificiilor parohiale, și a ars șura, grașdul de vite și alte superedificate precum și o vacă aproape de fâtat, un porc și multe recuise economice, și astfel, deși șura și grașdul de vite au fost asigurate, parochul nostru Gregoriu Suci a îndurat o pagubă foarte considerabilă.

* (Convențiunea vamală cu Helveția.) Negotierile comisiiunilor au încetat pentru cât-va timp. Ambele delegațiuni, după-ce au desbătut proiectul la prima cetire, l'au așternut regimelor dimpreună cu tariful și cu alte documente și așteaptă instrucțiuni nouă pentru a putea continua desbaterele.

* (Regele Milan.) Regele Sârbiei, Milan, petrece de vr'o câteva zile în Viena. Pe lângă vizitele, ce i-au făcut consulatul sârbesc, și alte notabilități vieneze, regele a fost onorat și cu visita Maj. Sale, monarhului nostru, carea dură mai bine o jumătate de oară.

* (Conflictul dela Tyrnau). Stadiul, în care se află afacerea dela Tyrnau se lămuresce mai bine prin declarațiunea, ce o făcut directorul pre-parandiei într'o foaie radicală. Eată declararea directorului: Am așteptat până ați ca înaltul regim, care me reclamă de organ al seu, ori Eminentă Sa primatela, care dispune asupra mea de facto, să me tragă la răspundere. Până ați însă nu s'a întâmplat aceasta și nici nu s'a cerut măcar un protocol autentic în aceasta cestiune.

* (In loc de decorațiuni). Împăratul Germaniei cu ocașiunea petrecerii în Roma a cercetat și pe Papa. Tot odată a oferit papei o *tabachiere* elegantă.

* (Satisfacție). După cum împărțese „Pall Mall Gazete“ profesorul german Bergmann are de gând să intenteze proces contra lui Mackenzie pentru vătămăre de onoare.

* (Adunarea alegătorilor.) Adunarea dela hotelul „împăratul-roman“ a alegătorilor partidei naționale săsesci s'a ținut sub președința d-lui Dr. Wilhelm Bruckner. Deputaților Kăstner și Dr. Oskar Meltz, cari au fost frenetic aprobați în vorbirile lor, — după-ce Dr. C. Wolff arătă într'o cuvântare, că deputații nu s'au abătut dela program — li se votă mulțumită și încredere. Cu aceasta adunarea se disolvă între entusiastice ovațiuni.

* (O barbă fenomenală.) În închisoarea dela Lille se află un bărbat, ca și care altul cu greu se va mai afla pe fața pământului. El e de statură mijlocie, de 1'62 m. de mare, și poartă o barbă lungă de 1'80 metri. Posesorul acestei barbe fenomenale, Jules Dumont, e de 43 ani, născut în împregiurimea orașului Lille. El implinesce acum o pedeapsă de 2 luni, ce i s'a dictat din pricina furtului. In ceea-ce privește barba, se înțelege, că nu o poate purta ca ceilalți oameni, căci s'ar împedeca la tot pasul. El o îndoesce frumos, și o stringe cu ace de pâr, apoi ș'o bagă sub roc, ori sub jiletcă.

Lista

contribuirilor generale la înființarea fondului general metropolitan în. a. 1880.

(Urmare din Nr. 100.)

XIII. Protopresbiteratul Geoagiului I.

Cu discul: Căienelu de jos 20 cr., Certeșul de sus 50 cr., Fornădie 50 cr., Hondol 1 fl. 84 cr., Măgura 1 fl. 24 cr., Toplița 85 cr. — Suma 5 fl. 13 cr.

Prin colectă dela particulari: Banpotoc 2 fl. 15 cr., Bărsău 2 fl. 4 cr., Boholt 1 fl. 50 cr., Buruiene 1 fl. 59 cr., Căienelu 3 de jos fl. 64 cr., Chișcădaga 65 cr., Chimidia 2 fl. 42 cr., Dealul-mare cu filia Gruelaci 3 fl. 23 cr., Fițeș-Barbura 45 cr., Hărău 9 fl. 30 cr., Hondol 6 fl. 43 cr., Măgura 4 fl. 15 cr., Nevoieș 1 fl. 6 cr., Porcurea 2 fl. 30 cr., Șoimoșul-mureșan 2 fl. 32 cr., Suligete 7 fl. 45 cr., Toplița 4 fl. 40 cr., Valișoara 6 fl. — Suma 61 fl. 58 cr.

Din lada bisericeii: Căienelu de jos 50 cr., Certeșul de sus 1 fl., Fornădie 1 fl., Hondol 2 fl., Porcurea 60 cr. — Suma 5 fl. 10 cr.

XIV. Protopresbiteratul Geoagiului II.

Cu discul: Cib 40 cr., Săcărâmb 3 fl. 69 cr. — Suma 4 fl. 09 cr.

Prin colectă dela particulari: Almașul mare joseni 3 fl., Almașul mare suseni 4 fl. 66 cr., Almașul mare Brădet 3 fl., Almașul mic 2 fl. 37 cr., Almașul mijlociu 5 fl. 48 cr., Ardeu 50 cr., Balșa 6 fl. 54 cr., Băcaia 58 cr., Băcăinț 6 fl. 41 cr., Bozeș 1 fl., Bulbuc 2 fl. 12 cr., Ceru Băcăințului 1 fl. 85 cr., Cib 1 fl. 30 cr., Feredea 63 cr., Georgiu suseni 1 fl. 56 cr., Glod 7 fl., Homorod joseni 2 fl. 95 cr., Homorod suseni 2 fl. 32 cr., Mada 9 fl. 85 cr., Mermezău Văleni 1 fl. 54 cr., Nădăștia 2 fl., Noșag 3 fl. 9 cr., Rengheș 5 fl. 75 cr., Săcărâmb 12 fl., Valea-mare 4 fl. 33 cr., Varmaga 8 fl. 50 cr. — Suma 100 fl. 53 cr.

Din lada bisericeii: Almașul mare suseni 50 cr., Almașul mijlociu 1 fl., Ardeu 2 fl., Săcărâmb 12 fl. — Suma 15 fl. 50 cr.

(Va urma.)

Loterie.

Sâmbătă în 13 Octombrie, 1888.

Timișoara:	22	25	69	48	34
Viena:	40	66	27	75	72

Bursa de Viena și Pesta.

Din 13 Octombrie 1888.

	Viena	B-pesta.
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	99.50	99.90
Renta ung. de hârtie	90.60	90.55
Renta de aur austriacă	110.—	110.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	97.50	97.50
Imprumutul drumurilor de fer ung.	147.50	146.50
Scrisuri fonejare ale institutului „Albina“	—	101.—
Galbin	5.77	5.73
Napoleon	9.61	9.63
100 marce nemțesci	59.35	59.42
London pe (poliță de trei luni)	121.65	121.80

Nr. 319 [1950] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei stațiunii învățătoresci la scoala confesională din Pianul de sus, se descrie concurs, cu termen de 15 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Salariu anual 200 fl., plătiți în quartale decursive din cassa bisericeii, cortel în edificiul scoalei și doi stângini lemne de foc.

Doritorii, cari voiesc a reflecta la numitul post învățătoresc, să-și înainteze suplicile instruite legalmente subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul prefript.

Sebeș, în 15 Septembrie, 1888.

In conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Tipeiu,
prot.

Nr. 481. [1951] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătorilor la scoalele gr. or. române din comunele mai jos însemnate, se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

1. Boian, cu salariu 296 fl. 80 cr. din repartitiune, și quartir în edificiul scoalei.

2. Cerghidul-mare, cu salariu

150 fl.; grădina de legumi și quartir în edificiul scoalei.

3. Cucerdea română, cu salariu 100 fl. din repartitiune.

Doritorii de a compete la unul din aceste posturi au a-și așterne petițiunile conform legilor în vigoare la subsemnatului oficiu protopresbiteral. Oficiul protopresbiteral gr. or. al tracului Târnavei inferioare.

Cetatea de baltă, 10 Septembrie, 1888.

Nicolae Todoran,
protopresbiter.

Nr. 160. [1949] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunilor învățătoresci dela scoalele confesionale gr. or. mai jos însemnate din protopresbiteratul Turdei, se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

1. Vaidasig, cu salariu anual de 150 fl. și quartir în edificiul scoalei; dacă alesul va fi în stare a purta și oficiul cantoral împreună cu acest post, pentru acest oficiu se va remunera din partea comunei bisericeii cu 50 fl. și venitele stolare, sau va folosi agrul destinat pentru dotațiunea cantorală.

2. Ruha-Agriș, cu salariu

anual de 150 fl. și quartir în edificiul scoalei.

3. Soporul de câmpie, cu salariu anual de 150 fl.

Doritorii de a ocupa vre una din aceste stațiuni, să-și substearnă petițiunile lor instruite în sensul legilor din vigoare până la termenul prefript subscrisului oficiu per Gyéres în Agârbiciu

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tracului Turdei.

Agârbiciu, 17 Septembrie, 1888.

In conțelegere cu comitetele parochiali respective.

Petru Rosca,
protopresbiter.

ad. Nr. 658. [1945] 2-3

EDICT.

Sara Dumitru Gliga măritată Blaga din Fofeldea, care de 8 ani a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat Pavel Blaga tot din Fofeldea se citează ca în termen de 6 luni să se prezenteze înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contră se va decide cauza lor divorțială și în absența ei.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al tracului Agnita.

Agnita, 1 Septembrie, 1888.

Sabin Piso,
protopresbiter.

Cunoscutul dentist american **Perl**, plombeur perfecționat în America își va pune serviciile sale în 22 și 23 Octobrie st. n. la dispozițiunea publicului din loc. Va ordina: Hotel „Neuriehrer.“ [1963] 1-3

Imprumuturi favorabile de bani

primesc pe credit personal persoane de sine stătătoare, cari au o locuință anuală corespunzătoare și o remunerațiune regulată sau venit, și anume: măiestrii, neguțătorii, ofițerii, funcționarii, proprietarii de pământ ș. a. conform relațiilor dela 50 fl. până la 1000 fl. pe lângă o ușoară plătere lunară sau trei-lunară cu 6% interese.

Pe intabulațiunile funduare cu 4 1/2% și 5% sau fără amortisațiuni. Informațiuni mai deaproape se dau la

G. A. Steiner, Budapesta,
Că. Károlyi-utca 12.

La informațiunile în scris sunt a se alătura 3 marce postale. [1962] 2-3

Se deschide abonament pe anul 1888

la

„Amicul Familiei“ Diariu beletristic și enciclopedic-literar — cu ilustrațiuni. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 di a luni în numeri câte de 2—3 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articlii sociali, poezie, romane, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tractează cestiuni literare și științifice cu reflecșiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oară plăcută familiei strivite de grigile vieții; și peste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„Preotul Român“ Diariu bisericesc, scolastic și literar — cu ilustrațiuni. — Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2 1/2—3 1/2 coale; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor sciințelor teologice și între aceștiia mulțime de predice pre Dumineci, sârbători și diverse ocațiuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericească, scolastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postale.

= Colectanții primesc gratis tot al patrulea esemplariu. =

= Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere =

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu“ în Gherla — Sz.-Ujvár. — Transilvania.

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Apologie. Discursiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, învederite și rectificade de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Cuvântări bisericesce la toate sârbătorile de preste an de I. Papiu. Un volum de preste 25 coale. Acest op de cuvântări bisericesce întrece toate opurile de acest soi apărute până acum — având și o notiță istorică la fie-care sârbătoare, care arată timpul întroducerei; fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sârbătoare. Prețul e 2 fl.

Barbu cobzariul. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Poterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul perdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: „Idealul perdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sicahstru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novelă de Maria Schvartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigeni în Aulidia. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Suluț. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicora, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și violele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de recepte din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele populare de T. Roșu Ed. II. Prețul 30 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învățătorilor și a altor bărbați de scoală de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op, întogmit după lipsele scoalelor noastre în măsura în care este acesta, pentru aceea îl și recomandăm, mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borgovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbei române pentru scoalele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnasiul din Năsăud. — Mar. 1 aprobat prin Ministeriul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioan Butean, prof. gimn. Un volum de preste 30 coale. Prețul 2 fl.

Manual de stilistică de Ioan F. Negruțiu, profesor. Op aprobat și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 16 Decembrie 1885 Nr. 48518. Partea practică foarte bogată a acestui op — cuprindând compozițiuni de tot soiul de acte obveniente în referințele vieții sociale — se poate întrebuița cu mult folos de către preoți, învățători și alți cărturari români. Prețul 1 fl. 10 cr.

Nu me uita. Colectiune de versuri funebrale, urmate de iertățiuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în scoala populară pentru învățători și preparandii. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesce foarte frumos ilustrată. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesce — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui esemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea sânteii Vergure Maria a Născătoarei de D-đen urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Prețul unui esemplariu spedit franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistola D. N. Iisus Christos. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 15 cr.

[1765] 33-50